

ЖАҢКУСУЗУ

ЎЗБЕКИСТОН
ҚАМАРИ, 1412 ЙИЛ,
ЗУЛ-ҚАЙДА, 27-КУН.
ШАМСҒИ,
1371 ЙИЛ,
ЖАВЗО, 8-КУН.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенashi ва Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Вазирлар маҳкамасининг рўзномаси

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1992 ЙИЛ 29 МАЙ, ЖУМА, 103-СОН • 354 •

НАРХИ: СӨТҮВДА 1 СЎМ 50 ТИЙИМ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХҲЖАЛИК КОРХОНАЛАРИНИ ҚУШИМЧА ҚИЯМАТДАН БЮДЖЕТГА СОЛИҚ ТЎЛАШДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликларига, деҳқонлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига давлат томонидан қўшимча мадад бериш мақсадида:

1. Қишлоқ хўжалик корхоналари 1992 йилнинг 1 июнидан бошлаб қўшимча қийматдан солиқ тўлашдан озод қилинсин.
2. Жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликларига ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига солиқ тўлашдан озод бўлиш ҳисобига олинган қўшимча маблағларни асосан иш ҳақини оширишга сарфлаш, мақсулот ишлаб чиқариш харажатларида меҳнат ҳақи жағмарасининг 70 фоизига қадар етказилишини таъминлаш тавсия қилинсин.
3. Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Вазирлар маҳкамаси мазкур Фармон бажарилишини таъминлаш юзасидан 3 кун мудат ичиде қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ**.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 28 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ ХУЗУРИДАГИ
ҚАРОРИ

КРЕДИТ МАБЛАҒЛАР АЖРАТИШ ТЎҒРИСИДА

Нархлар ошганлиги ва кредит маблағлар тақчиллиги сабабли республика халқ хўжалигининг бир маромда ишлаши учун зарур шарт-шароитларни таъминлаш мақсадида Вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикасининг давлат банкига сановат

корхоналари, деҳқончилик-сановат мажмуи, савдо ва таъминот ташкилотларига кредит пули бериш учун аниқ мақсадни мўлжаллаб 4500 миллион сўм ҳажмида кредит маблағлар ажратиш тавсия қилинсин.

2. Мазкур кредит маблағлар 2500 миллион сўм миқдорда Ўзбекистон деҳқончилик-сановат банкига ва 2000 миллион сўм миқдорда Ўзбекистон сановат-қурилиш банкига берилсин.

Вазирлар маҳкамасининг раиси **И. КАРИМОВ**.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ ХУЗУРИДАГИ
ҚАРОРИ

ҒАЛЛА ХАРИД НАРХИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада ғалла етиштириш ҳажмини кўпайтириш учун шарт-шароит яратиш ҳамда жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари, ижарачи жамоалар ва фермер хўжаликларининг оширилган улгуржи нархларда моддий-техникавий ресурсларни сотиб олиш харажатларини қисман

қоплаш мақсадида Вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик вазирлигининг ғалла харид нархларининг энг юқори даражасини ошириш юзасидан Молия вазирлиги билан келишилган ва иловада

Вазирлар маҳкамасининг раиси **И. КАРИМОВ**.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ

1992 ЙИЛ 28 МАЙДАГИ 250-СОНЛИ ҚАРОРИГА ИЛОВА

ДОННИНГ ЭНГ ЮҚОРИ ХАРИД НАРХЛАРИ

(Бир тоннаси учун сўм ҳисобида)

бугдой	8000
арпа	6400
сули	6400
қора бугдой	7660
шоли	11000

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

28 МАЙ КУНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ХУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАҚСАДИ БУДИ. УНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ А. МУТАЛОВ БОШҚАРДИ.

Мажлисида «1992—1993 йилларда республика корхоналарида энг зарур шарт-шароитларни кўпайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги масала муҳокама этилди. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари

ри А. Н. Возненко шу ҳақда маъруза қилди. Мажлисида, шунингдек республикадаги бир қанча олий ўқув юрталарининг ректорлари тасдиқланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши раиси Ш. М. Ўлдошев иштирок этди.

(Бу ҳақдаги ҳисобот газетанинг навбатдаги сонларидан бирда эълон қилинади.) (З.А.)

ҚОНУНЛАР ҚАЧОНГАЧА ПАЙСАЛГА
СОЛИНАДИ

КАСАБА УЮШМАЛАРИ НИМАГА ҚОДИР

ТОШКЕНТДА Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси сайлаб қўйилган фаолиятининг «Бозор иқтисоди шароитида касабаси уюшмаларининг фаолияти тўғрисида» икки кунлик семинар бўлиб ўтди. Унда республика касабаси уюшмалари Федерацияси кенгаши, вилоят ва шаҳар кенгашларининг, вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, тармоқ касабаси уюшмалари, чет эллардан келган меҳмонлар иштирок этдилар.

Семинарни Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси кенгашининг раиси Б. Алламурадов очди.

Сўзга чиққанлар ҳозирги кунда иқтисодий бўҳрондан қутилишни аниқ-равшан дастури йўқлиги, меҳнатқиллик ва маърабатнинг пухта ҳимояланганини таъминлашнинг асосий қонунилар ва ана шу қонуналарга доир ҳужжатлар ҳамон қабул қилинмаётгани касабаси уюшмаларининг ишчи қийинлаштираётганини таъкидлашди.

«Касабаси уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари тўғрисида», «Иқтисодий шерикчилик, жамоа шарҳномалари ва битимлари тўғрисида», «Энг кам иш ҳақи тўғрисида»ги қонунарни қабул қилиш пайсалга солинапти. Энг кам истеъмол бюджетини белгилаш, тариф битимлари тўғрисида, иш ҳақини ислоҳ қилиш кечикаётгани,

нарх-наво ошишига қараб маошининг мутаносиб қўлағи борасида ҳам аниқ йўриқ таъйинланмаганлиги айтилди.

Солиқ сисбатининг номукамаллиги ва уни жойларда татбиқ этишда ноаниқликларга йўл қўйлаётганлиги меҳнат жамоаларининг молиявий жиҳатдан оғир аҳволга солиб қўйгани, соғлиқни сақлаш, экология муаммолари хусусида фикрлар билдирилди.

Кечада Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси кенгашининг раҳбарлари — Б. Алламурадов, Т. Собитов, М. Тўлаганова, соғлиқни сақлаш, маҳаллий сановат, коммунал хўжалик ва маҳаллий хизмат, давлат муассасалари ходимлари касабаси уюшмалари вилоят кўмиталарининг раислари билан учрашди. Жойларда юз бераётган муаммолар ва уларни бартараф этиш юзасидан савол-жавоблар бўлди.

Семинар ишида қатнашган Италия умуммеҳнат конфедерацияси котиби Вероне Кучини ва шу конфедерациянинг ИРЕСА тадқиқот институти ходими Франко Баролотти бозор иқтисоди шароитида касабаси уюшмалари ташкилотларининг мазфалари ҳақида гапириб бердилар.

Семинарда Республика Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев нутқ сўзлади.

ЎЗБЕКИСТОН Ватанчим манчим

МУХБИРЛАРИМИЗ ВА ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ ХАБАРЛАРИДАН

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА МАРКАЗ

ТОШКЕНТДАГИ 6-ШАҲАР ШИФОХОНАСИДА МИКРОХИРУРГИЯ МАРКАЗИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

ҲОЗИРЧА бу ўрта осийда ягондир. Унда оғир беморлар дардан фойда бўлишади. Мураккаб жарроҳлик операциялари электрон микрооскоп остида амалга оширилади. Профессор Ҳақбердиев раҳбарлигида шифаётан шифокорлар турли марказларда малака оширишган.

СУНҒИЙ ҚУЁШ НУРИ

ЎЗБЕКИСТОН ФА илмий асбобсозлик марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюроси олимлари кўнунда «Промстройбанк» таратувчи қурилма яратилди.

МУТАХАССИСЛАРИНИНГ таъкидлашича, бу асбоб асосан электрон сановати тармоқларида, геотехника ва материалшунослик соҳаларида фойдаланишда қўл келаркан.

«КОНСТРУКТОР» ДУДЛАЙДИ

ЯНГИНГҒУЛ қолбаса тажриба заводида ихчам дудлаш қурилмаси ўрнатилди.

УНИ Республика Қишлоқ хўжалиги вазирлигига қарашли «Конструктор» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари тайёрлашди. Янги қурилма турдошларидан кам жойни эгаллаш, мақсулдорлиги билан фарқланади. Зарур ҳарорат, тутун меъерини автомат механизмлар таъминлайди.

НАВОЙИ УЗРА СССР БАЙРОГИ

МАЙ байрамлари давом этаётган кунларда Навоий шаҳар «Промстройбанк» маъмурий биносининг пештоқида солиқ иттифоқини қизил байроғи қилишди.

АЛБАТТА, бу ҳол ҳеч кимни таажубга солмади. Одамлар байрам кунлари тирриқчилик ташвишлари билан банд эди-да. Аммо ушбу мухташам бино устида қизил байроғини қилиб турини ниматга ишора эди? Сигинишми ёки шунчаки эътиқод? Ёки банк бошқарувчиси Елена Александровна Будник марказдан бошқарилган тоталитар шўрлар тузумини қумсаб қолдими? Буниқин билмадик. Наҳотки, у кишининг дидига Ўзбекистон байроғи ўтирмаган бўлса?

ЛАЗЕР НУРИ ДЕҲҚОН ХИЗМАТИДА

ТЕРМИЗ давлат дорилфунуни олимлари сабабот ва полнэ эквилибрийнинг илдириши касаллигига қарши курашда лазер нури жуда қўл келшини аниқлашди.

ИЛДИЗИ нуриланган ниҳоллар касалликка чалинмай барвақ ўси. Ҳосил мўлжалдан анд бўлди. Бу усул Термиз райониди «Намуна» жамоа хўжалиги далаларида, деҳқонларнинг томорқаларида сиқаб қуриди.

ТАБАҚАЛАШТИРИЛГАН СИНОЛАР

НАВБАҲОР райониди мактабларда табاقاتлаштирилган синфлар ташкил этилди.

ЎТГАН ўқув йилида синов тарихида 5-синф ўқувчилари учта, яъни «азло», «яқши», «қониқарли» гуруҳларга ақратилди. Уларга малакали ўқитувчилар дарс ўтишди. Қизғи шундики, аълочилар ичидан яна аълочилар чиқиди.

ТУГАШ АРАФАСИДА ЭДИ-Ю...

ФУТБОЛ бўйича Ўзбекистон чемпионати кўйи лигаларида беқарорлик юз бераётгани, ўзига ҳомий тополмаган командалар тарқаб кетаётгани одатий ҳол бўлиб қолди.

ЖИЗЗАХ вилоятидаги «Бўстон» футбол жамоаси ҳам ана шунча сабаблар туйғулди тугаш арафасида эди. Ин-Вигурув фабрикаси футбол командасининг ўз қарамогига олди. У эди «Вигуручи Бўстон» номи билан майдонга тушади. Жамоа асоси маҳаллий ишлардан ташкил топган.

СОЙ-СОЙГА ОҚАР...

ЯҚИНДА Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи марказий қўмитаси янгидан ташкил этилган Навоий вилоят ёшлар иттифоқини мустақкамлаш учун 800 минг сўм маблағ ажратди.

БУ ҳақда вилоят ёшлар иттифоқининг биринчи котиби Шамсиддин Бозоров шаҳар рўзномасига расмий ахборот берган. Албатта, Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи марказий қўмитасининг бу хайрли иш мақтовга ариғулди. Бизнингча, шу маблагни марказий қўмита ўзи муассислик қилаётган «Туркистон» рўзномасига ёки ногирон болалар, қариялар уйлари, кам таъминланган, қўл болад, оилаларга ажратганда эди, 100 минглаб муштарийларнинг, муҳтожларнинг савобиға қолган бўларди, начора, сой-сойга оқаркан-да.

Ўзбекистон Республикаси қонунининг 12-моддасига биноан солиқ солинадиган маблағдан истисно қилинадиган Қизил Ярмийо жамиятининг хайрия бадаллари ва бошқа хайр-эксонлар миқдорини теклашнинг беқор қилиш тўғрисидаги;

Қизил Ярмийо жамиятининг ҳақда у тасвир этган ташкилотлар ва корхоналар бюджетга тўланадиган барча солиқ маблағлариди; инқоздаги асосий вазифаларни бажариш шарти билан уларни ана шу солиқлардан озод қилиш ҳақидаги таклифларни тасдиқ этсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси Қизил Ярмийо жамияти маблағ тўлаш юзасидан хайрия тадбирларини ўтказиш тартибин ишлаб чиқсин, шунингдек жамият фаолиятини қучайтириш ҳақда унинг Қизил Ҳоч ва Қизил Ярмийо миллий жамиятлари халқаро федерациясига аъзо бўлиб кириши билан боғлиқ масалаларни ҳал этсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ**.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 28 май.

ҚЎШ ЮЛДУЗ ЧАҚНАДИ

ЎЗБЕКИСТОН Журналистлар уюшмаси Тошкент ташкилоти жумҳуриятимиз ҳаётидаги ўзига хос беҳад нувоичи воқеа — ижодкорлар Ойдин Хожиева билан Халима Худойбердиевага Ўзбекистон халқ шоири унвони берилиши муносабати билан катта тантана ўтказди. Чиройли баеатилган дастурхон атофида ижодкор хотин-қизлар, таниқли ёзувчи ва шоирлар жам бўлилар, саяҳаткорлар созу-хушовозлари билан хизматдан чарчамадилар.

Пинрилганлар номидан сўзга чиққан Лутфулла Кабиров, Гулчехра Нуриллаева, Расул Раҳмонов, Мирза Кенжабек ва бошқалар Республика Президенти бу Фармони иқтидорли, заҳматқош, халқпарвар, эл суйган шоирлар эканлини таъкидлашди. Тантанана эътироф этилганидек, адабиётимиз осмонда қўш юлдуз ёрқинрақ чақнади.

М. УЛУҒОВА.

ЎЗБЕК МЎЪЖИЗАСИ РЎЙ БЕРСА АЖАБМАС

МЕН БУНГА ИШОНАМАН. ЭҲТИМОЛ ВУ МОДЕЛЬ ИСЛОМ КАРИМОВ НОМИ БИЛАН МАНШҲУР

Жумҳуриятимизда ҳозирги иқтисодий аҳвол нисбатан қай ҳолатда?

эканлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Чет эллик ишбилармонлар ҳамкорлигида қўшма корхоналар барпо этиляпти. Иқтисодий ҳамжиҳатликнинг дастлабки самаралари хусусида тўхталиб ўтинган.

Мазлумки, Ўзбекистон иқтисодий асосан давлат мулки шаклида олиб борилади. Бу соҳада давлат яққоқчилиги ўрнатилган. Хориж тадбиркорлари ва инвестициясига тўсиқ қўйилган. Ҳозир иқтисодийда ширкат, ижара, яққоқ тартибдаги меҳнат, шахсий, чет эл корхоналари мулкий шакллари ривожланмоқда. Хусусий мулкка рўқсат этилди.

Ўзбекистон кўп киррали иқтисодий сари ҳам ошмаётган 1991 йил январидан бошлаб 1,4 мингга деҳқон хўжалиги, 10 мингга ортиқ кооперативларда 300 минг киши меҳнат қилаётди. Улар ўрта ҳисобда ҳар йили 2 миллион сўмлик мақсулот етказиб беради. Халққа хизмат кўрсатиш ижара корхоналарининг мақсулот ҳажми икки баравар кўпайди.

Сўнги йилларда республикада хорижий мамакатлар билан иқтисодий алоқалар мадал ривожланди. Бироқ аввалги йиллардаги каби чет элга чиқарилаётган мақсулотларнинг асосий қисми (87 фоиз) ни том-ашб (пахта, минерал ўғит, цемент, пилла, қорқул тери) ташкил этмоқда. Машина, асбоб-ускуна, химия сановати мақсулоти —

5—6 фоизга етди. Австрия, Афронистон, Германия, Ҳиндистон, Хитой, Польша, Югославия, Япония билан ўзаро савдо-сотиқлар кенгайди.

Республикада 70 га яқин қўшма корхоналар фаолият кўрсатаётди. Агар улар тўлиқ қувватда ишлаётганда, 2,7 миллиард долларлик мақсулот ишлаб чиқаришга имкон яратилади. Ишчи кучини Бирлашган Араб Амирлиги, Саудия Арабистони, Кувайт, Малазия ва шунга ўхшаш давлатларга экспорт қилиш мўлжалланмоқда. Бу юмушларни режасиз қилиш мумкинми?

Мажмууд нарх-наво билан иш ҳақининг номуносабиблигини қандай ислоҳ қилиш? Бозор муносабатлари шароитида халқнинг, айниқса, кам таъминланган кенсалар, ногиронлар, талабалар, кўп болали оилалар ноқарорлиги борапти. Бу ҳол фирингизча, қанча давом этиш мумкин!

Тўғриси айтиш керак... Ҳозир бошқа босқидан тортиб президентанга кишин. Албатта, давлат фойдаланиб сиёсий чайқовчилик ва иқтисодий сармоа тўпайётганлар ҳам бор. Бизда қурилган жамият тартиби инқозда қийинга тушган. Ундан қулулчи ҳам осоммас. Энди 3ир қаргани аниқлаб олиш лозим: ҳар ким меҳнатига яраша ҳақ олади. Ишонча ишлаб чиқарган мақсулот баҳосини, иш ҳақини ҳам ўзи белгилайди. Мақсулот бозорга чиқа-

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКА ПРОКУРАТУРАСИ ИДОРАЛАРИНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЎРНАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Прокуратура идораларидаги кўп йиллик самарали иш, қонунийликни мустақкамлаш ва ҳуқуқ билимларини тарғиб қилишига шахсан қўлшган ҳисса, иқтисодий турмушдаги фаол иштироки учун қуйидагиларга фахрий унвон берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЮРИСТ»

- Охунва Таңқиджон Парлиев — Фаргона вилояти прокуратураси умумий назорат бўлими бошлигининг ўринбосари.
- Қодирова Турсунхон Саломқандинова — Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси кадрлар бошқармасининг катта прокурори.
- Мустафоев Бўришо — Уз-

бекистон Республикасининг прокурори. Раҳматуллаев Исоқжон — Наманган вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси.

Собиров Аҳмад — Хоразм вилояти, Урганч шаҳар прокурорининг ёрдамчиси. Сойимов Тўражон — Сурхондарё вилоятидаги Қумқур-

ғон район прокурорининг ёрдамчиси. Ҳамроқуллова Адолат Бахромова — Самарқанд вилояти прокуратурасининг бўлим бошлиғи.

Сатторов Самат — Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси. Шосандов Комил Каримович — Андижон вилояти прокурорининг катта ёрдамчиси. Юнусқўжаев Файзуллахўжа Абдурахимович — Ўзбекистон транспорт прокуратураси тергов бўлими бошлигининг ўринбосари.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ҚИЗИЛ ЯРИМ ОЯ ЖАМИЯТИ ТЎҒРИСИДА

Инсонпарварлик, раҳм-шафқат ва беғараз ёрдам бериш, халқ аъналарини намоён этиш, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг халқаро ҳамкорлигини ривожлантириш ҳақда Қизил Ҳоч ва Қизил Ярмийо ҳаракатининг олий мақсад ва қондаларини рўйга чиқаришда жумҳурият жамоатчилигининг иштироки этиши учун қулай шарт-шароит яратиш мақсадида:

1. Қизил Ҳоч ва Қизил Ярмийо халқаро ҳаракатининг бир қисми сифатида Ўзбекистон Қизил Ярмийо жамиятининг ваколатларини белгилаб берган 1949 йил 12 августдаги Женева конвенцияларининг ҳақда 1977 йил 26 сентябрдаги I ва II қўшимча протоколларини тасдиқлаш тўғрисидаги масала Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг муҳокамасига қўйилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Қизил Ярмийо жамияти республиканинг бутун ҳудудда иш қиладиган инсонпарварлик ёрдами бериш со-

ҳасида давлатга ҳамда унинг соғлиқни сақлаш ва аҳолини иқтисодий муҳофаз қилиш идораларига иштироки равишда қўмақлашадиган. Давлат Қизил Ярмийо жамиятининг ҳуқуқ ва ваколатларига риоя этилишини кафолатлайди ҳамда инқозда кўрсатилган фаолиятини амалга оширишда унга ёрдам беради.

3. Қоракалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, вазирликлар, идоралар, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари Қизил Ярмийо жамиятининг инсонпарварлик фаолиятида уни бутун қоралар билан қўллаб-қувватласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси Қизил Ярмийо жамияти билан биргаликда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши муҳокамасига: — ижораконлар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинган солиқлар тўғрисида-

Депутатлик ҳаловат эмас

— Гоҳида ўйлаб қол- ламан: депутатликдан возе- кечсамми? Ахир ўйлаган режаларининг ҳаммаси ҳам амалга ошармас.

ларнинг ўз қобига ўрала- шиб қолганлиги кишини таш- вишга солади. 1980 йили Андижондаги Бобур шох кўчаси бўйлаб Андижон клиник шифохонасидан гид- ролик заводига қадар трол- лейбус ўйли тикланган, бе- дини устуллар ўрнатилиб, сим тортилган эди. Тааж- жубки йўлдан бирор марта ҳам троллейбус қатнама- ди. Бошланган иш поёни- га етмади. Давлатнинг қар- чадан-қанча маблағи сарф- ланди-ю, уни ўз ҳолига таш- лаб қўйишди. Бокйбегам- ликнинг сабабини суриш- тирангиз транспорт қат- номи учун электр қуввати

миш-миш қандай бола- ланганга ўзим ҳам ҳайрон- ман. Хайриятки, ўзгалар гий-ғилновига унганлар ма- саланинг моҳиятига етишди. Ленин оқи оқ, қорани қо- ра дегунча асаблар эво- ланар экан.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ПРОКУРАТУРАСИ ИДОРАЛАРИНИНГ ЭНГ ЯХШИ УРНАК КУРСАТГАН ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИГИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ:

[Давоми. Боши 1-бетда].

- Абдуллаев Ҳабибулла — Қо- рақалпоғистон Республикаси про- кураторининг ўринбосари. Алиқонова Келма Исқоно- ва — Ўзбекистон Республи- каси Прокуратурасининг су- ларда фуқаро ишлари кўриб чиқилиши устидан назорат бў- лими катта прокурори. Бойдадава Махаммадин Ны- шонбоевич — Ўзбекистон Рес- публикаси Прокуратураси бошқармаси бошлигининг ўринбосари. Бегматов Эшпўлат Холмир- заевич — Ўзбекистон Респу- бликаси Прокуратураси ички ишлар идораларида тергов ва сурштириш устидан назорат бошқармасининг прокурори. Ваҳобов Мақсуд — Бухоро вилояти прокуратурасининг катта прокурори. Девронов Умаркул — Сур- хондарё вилояти Денов ша- ҳар прокуратурининг ўринбо- сари. Жабборов Қўзбой Шона- зарович — Хоразм вилояти прокуратурининг катта ёрдам- чиси. Жўрабоев Зайниддин — Сир- дарё вилояти прокуратурининг ёрдамчиси. Қодиров Ботир Ашурович — Тошкент шаҳар прокуратура- сининг катта терговчиси. Каримжўраева Ҳанифа Ҳаби- буллаевна — Ўзбекистон Рес- публикаси прокуратурасининг катта прокурори. Қилчев Фазулла — Ўзбе- кистон Республикаси проку- ратурасининг бўлим бошлиғи. Мажидаев Абдулла — Тош- кент шаҳар прокуратурасининг шофери. Мамадалиева Раъно Қоси- мовна — Наманган шаҳар прокуратурининг ўринбосари. Маматқулов Лопас Шерку- лович — Жиззах вилояти про- кураторининг катта ёрдамчиси. Шодиев Саид Хамроевич — Бухоро вилояти Когон райо- налари прокурори. Эргашев Нурали — Тошкент вилоятидаги Бўкя районининг прокурори. Эргашева Мавлуда Бекму- родовна — Самарқанд шаҳар Богичамёл району прокурату- рининг катта ёрдамчиси. Эсонов Малик Ғаниевич — Ўзбекистон Республикаси Про- куратурасининг криминалчи прокурори. Юсупов Қўчқор Йўлдошев- ич — Тошкент транспорт проку- рори.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 27 май.

«ҲАҚ ЙЎЛДАН ҚАЙТИБ БЎЛМАС»

дейди Андижон шаҳар кенгашининг депутати Пўлатхон ТУРСУНОВА

— Пўлатхон, сайловчи- ларнинг сизнинг ишбилар- монлик фаълиятингизни гоёт қадрашди. Ленин айрим мутасаддилар учун бу ҳаракат ўз вақтида ёқинирамаган чоғи? — Эсласам гоҳида кул- гили туюлади. Айрим одам- лар ўз қиёфасини бу қадар тез ўзгартиришмас. Ушан- да — 1987 йили бор йўри учта тикув машинаси билан ширкат тузмоқчи бўлдим. Одий чевар эдим. Кели- шувга мувофиқ ширкатимиз учун жой ажратилди. Аммо вилоят аҳолига тикувчилик хизмати ўрсатиш мутасад- дилари бизни қувиб қинар- дилар. Яллиб-ёвориларимиз наф бермади. Улар тузини тескари қилиб ол- дилар. Кейин турли маҳ- камаларга елиб югуришга тўғри келди. Хайриятки трикотаж маҳсулотлари фабрикаси ишбилармонла- римизни ўз тасарруфига ол- ди. Аммо адашган эканмиз. Корхона бер-бер, дея маҳ-

нинг етишимаслигини баҳо- на қилишди. Гариш шун- дай экан, йўл нега қурил- ди? Шох кўча бўйлаб эса автобуслар тирбанд, ман- зилга етиб бориш азоб. Албдорларнинг эса парвойи фалак. Депутат талаби ҳам, бўзчининг мокисидек чопи- ши ҳам ё босган кўзларни оча олмади. — Лоқайдлик, боқибегам- лик ёмон иллат. Оёғингизга тушув бўлса борки, ўзгача бўлмас. Тўғри эмасми? — Едимга бир воқеа туш- ди. Округимиз ақли учун миляция участка пункти жуда зарур эди. Уғриллик, беозорликнинг олдини олиш- ни ўйлаб ҳам сайловчилар участка пунктини очиб та- лабни қўйдилар. Турли оstonаларга бош урдик. Ел- дик, югурдик. Ниҳоят ша- уни ижроқуми ўтган йили турар-жой биносига жойлаш- ган пойабал таъмирлаш устанонасини бизга ажрат- ди. Ленин ички ишлар бў- лимидагилар ён бергиси

ниб, обрўйингизга нутур етказмоқчи бўлган беш-ўн киши қаҳида қандай фикр- данми? — Айрим кишиларнинг масалани моҳиятига ет- мади ҳайбараналчилик қи- лишига тин бермайдим. Турли дарваларда ҳақ га- ни айтаверганим кишиларга дир ёқмади шекилли. Бош- қа сабабини, не бўлса ҳам яқинда хонадонимиз олдига беш-ўн киши тулпаниб тур- ли талабларни қўйишди. Уларнинг даъвоси бўйича маҳалладаги масжидни қу- диртирмоқчи, озиқ-овқат дўконини тижорат магази- нига айлантирмоқчи эмиш- ман. Тўғри, маҳалла қу- митасига масжидни турли жойга қўйишармай бир жойда чиройли, кўрганлар ҳавас қилгудек қилайлик деганман. Аммо баъзилар уни ўзича тушунибди. Нега йиллар давомида энди дини- миз, эътиқодимизни қайта- риб олдиқу, мен унга қар- ши бораманми? Озиқ-овқат дўкони хусусида бўлса, бу

Сўхбатдош: Фозилжон ШОДМОНАЛИ. «Ҳақ сўз» мухбири.

Фаргона нон маҳсулотлари иш- лаб чиқариш бирлашмасида хусу- сийлаштириш борасида дастлабки қадамлар қўйилди. Оби нон цехи ва «Лаззат» фирма дўкони жамоаси бу ишга биринчилардан бўлиб бош қўйдилар. Бу ерда янги нон заводи қури- лиши амалга ошириляпти. Ишлаб чи- қариш қувватини ошириш, техника- ларни янгилаш тадбирлари белги- ланмоқда. Яқинда бир кеча кунду- да 15 тонна маҳсулот ишлаб чиқар- радиган цех ишга туширилди. Бутун эътибор маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган. Истеъмолчи- ларнинг талаблари ўрганилмоқда. Бу ўз ўрнида сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш имконини бермоқда. Оли- наётган даромад жамоанинг янашии эътижларини қондиршига сарфлан- моқда. СўРАТДА: Бирлашмага қарашли макарон ишлаб чиқариш цехи. УЗА фотохроникаси.

Инсон. Қонун. Жамият.

ЖИНОЯТ ЙЎЛИНИ МЕХНАТ ТЎСАДИ

- ЕШЛАР ТАҚДИРИ — ИЖТИМОИЙ МЎАММО
- ИШОНЧГА МУҲТОЖ ОДАМЛАР
- ТАРБИЯСИ ПАДАРДАН ҲАЗАР
- ФАҚАТ ҲАЗОЛАШ БИЛАН ЖИНОЯТ КАМАЙМАЙДИ

70 ЙИЛЛИК «Қизил империя» ҳали кўп йиллар турли қури- лишларда ўз асоратини қолди- радми. Биз бугун унинг иқтисо- дийдаги қўлланасига қўпроқ эътибор бераёلمиз, ҳолос. Ва- фодуски, ҳозирда кўплаб ша- ҳар ва районларда бу комис- сияларнинг шатлари қисқар- тирилганини тарбияси оғир ўс- мирлар билан ишлашни ташкил қилишга салбий таъсир қўра- тмоқда. Ешларни ишга жойла- штириш, ҳуқуқ нормаларини бу- зганлиги ҳақидаги аҳолини тез- ликда муҳоима қилиш ёки қў- риб қиқшида сусткашлик қи- линапти. Еки яна бир ҳужжатни ойл- лик. Шу йил январдан қуяга кирган республикада ишларга доир давлат таъминотида иш- ларда бўлиши шашини ташкил қилишга салбий таъсир қўра- тмоқда. Ешларни ишга жойла- штириш, ҳуқуқ нормаларини бу- зганлиги ҳақидаги аҳолини тез- ликда муҳоима қилиш ёки қў- риб қиқшида сусткашлик қи- линапти. Еки яна бир ҳужжатни ойл- лик. Шу йил январдан қуяга кирган республикада ишларга доир давлат таъминотида иш- ларда бўлиши шашини ташкил қилишга салбий таъсир қўра- тмоқда. Ешларни ишга жойла- штириш, ҳуқуқ нормаларини бу- зганлиги ҳақидаги аҳолини тез- ликда муҳоима қилиш ёки қў- риб қиқшида сусткашлик қи- линапти.

Қамоқлардан яшаш жойларига қайтиб келганларнинг ҳаётга мослашишлари учун маънавий кўмак бериш, уларнинг қайта жиноят содир этмасликларини олдини олиш, оғоҳлантириш ишлари ўз ҳолига ташлаб қў- йилган. Район ва шаҳарларда бу тоифадаги ишларни дарҳол яшаш жойларида ҳисобга олиш ва 15 кун муҳлат ичнда уларни ишга жойлаштириш ло- зимлиги ҳақидаги қонун талаб- лари ҳам эътиборсиз қолмоқ- да. Ота-она, маҳалла, ҳуқуқ-тар- тибот ходимларининг сувоқон- лиги, лоқайдликлар занжири шу қадар узунки, санаб салоиғ- га етолмайсан киши. Биз жи- ноятчиларни оқламоқчи: эмас- миз, албатта. Фақат жиноятни келтириб чиқарувчи омилиларни қоралламоқдамиз, ҳолос. Масла- лан, айрим шахслар асосан иш билан таъминланмаганликлари, уларга ишончасилик билан қараш, ижтимоий ғимоялиниш учун шарт-шароитлар йўқлиги сабабли қайта жиноятга қўл урмоқдалар. Катталар орасида ўсмирлар ни жиноят йўлига бошлаш ҳо- лари ҳам тез-тез учраб туриб- ди. 1991 йилда вога етмаган ўсмирларнинг жиноят қилишга қўл эгланлари учун 71 киши қонун асосида жинойи жавоб- гарликка тортилди. Ешлар тақдирини борасида гап кетар экан, яна бир масалага тўхталиб ўтмасдан бўлмайди. Шу кунларда ўрта мактабларни тўқизи йиллик қилиш керак, деган фикрлар айтилмоқда. Биз бунга қарши эмасмиз. Ле- кин масаланинг иккинчи томони ҳам борки, уни эътибордан чет- да қолдириб бўлмайди. Агар, мактаблар тўқизи йилликка ўт- салан, 10-11-синфларда ўқини керак бўлган минглаб болалар бекорчига айлиб қолади. Оқибатда, жиноятчилик ортиб кетмаслигига ким қаролат бе- ро олади! Бизнингча, аввало хунар- техника билим юртларини, бош- қа шу каби ўқув муассасалари- ни зудлик билан қўйиштириш керак. Токи, 10-синфда ўқи- шини истамган ўспирини ўзига маълум хунарни эгаллашга, истаган соҳада ишлашга шартин мувофиқ бўлсин. Аф- суски, ҳозирнинг ўзидек иш қилариб юрган ишлар сонини тобора ортиб бормоқда. Айниқса қишлоқларимизда аҳолининг кўп қисми истикомат қилишини ишончга олиб иш ўринларини қўйиштиришимиз, турли-туман миллий, замонавий ишлаб чиқариш муассасалари- ни қуришимиз лозим. Шундай қилса иқтисодий тизимга ҳам самарали бўлур эди. Бу борда дастлабки қадамлар ташлана- ётгани — миллий хунармандчи- лик ва техникавий киши қар- хил корхоналар ишга тушири- лётгани қўнғилга таскин бера- ди, албатта. Бирок, улар жуда оз.

ЎЗБЕК МЎЪЖИЗАСИ РЎЙ БЕРСА АЖАБМАС

[Давоми, Боши биринчи бетда]. ўтаётди. Ўзбекистон ҳалқига хос хусусиятлар мутлаво ҳисобга оли- намган. Сабр-бардош, ақл-заковат ва меҳнатимиз билан бу қийинчи- клини бартараф қилишимиз мум- кин. Ҳар қандай ҳолатда ҳам озо- дликни пулга, кўпоғча алмаштири- маслик зарур! Акс ҳолда имконини қўлдан бериб, яқдодларимиз қар- гишига қоламиз. Воқеани келтириб чиқарган са- баблар иқтисодийнинг ниқрози, ҳокимият учун талашётганлар ва Ўзбекистондан ўлжа сифатида фой- даланишни истаётганлар ҳаракати- дир. Буни талабалар тушунади. Тушунолмади ҳам. Чунки, ҳаёт тарзлари орасида катта жерлик бор. Қўлини совоқ сува урмаганлар эса студентларга рақобатлик қил- лар. Ҳозир ҳам, келажакда ҳам, то ўзинимиз тиклаб олмагунча хуш- ёрликни бир сония бўлса йўқот- маслик зарур. Чунки ташқи дунёда Ўзбекистонни ўлжа қилиб олиш пайида юрган катта кучлар бор. Улар ўз интиларини амалга оши- риш учун ҳар қандай йўлдан қайт- майдилар. Ва ўз ораимиздан жонли нукталарни топадилар. Шундай бў- лаяпти ҳам. Ҳар қачондагидан ҳам аҳиллик зарур! — Республикада қайта иш- лаш корхоналарини ривожланти- риш орқали иқтисодий қарамлик- нинг олдини олиш мумкинми? Ҳар бир мутасадди давлатнинг иқтисо- дийни унинг ички ва ташқи сис- темасини ислоҳ қилишда қайси мамлакатлар таърибисига таянмоқ мавзуб деб ўйлайсиз! — Бу саволга жавоб беришдан олдин Ўзбекистоннинг мақсадла- рини аниқлаб олайлик. Биринчидан, Ўзбекистон кўпмил- латли диндор. Демак, биз учун мил- лий тотувлик зарур. Унга ташари- ден ҳар қандай кучлар таъсир қи- лиши, аҳилликни бузиши ва ким- ларгадир таяниши мумкин. Фир- мачи, Ўзбекистон ҳеч қилининг и- чки ишларига аралашмайди. Ва бош- қачон ҳам ўзининг ички ишларига аралашмаслиги тарафдорини бўлиб қо- лиши керак. Скандинавия давлатла- ри, Австрия шу йўлдан бориб исо- бий натижаларга эришди. Бу йўл ўзбек ҳалқининг ҳам қалбига яқин. У меҳмондўст, тинчликсевар ҳалқ. Иккинчидан, Ўзбекистон иқтисо- дийдаги қийинчиликлар масала-

си бор. Қайси хорж давлатлари хамакорликда уни бир ёқлама та- раққийтдан, хом-ош базаси бўлиб қолишдан қутқизиш мумкин! Рес- публикада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни қайси давлат бозо- рига кимматроқ сотиш мумкин? Мана шу ички омили Ўзбекистон ташқи иқтисодий фаолияти йўнали- шини аниқлайди. Учтинчидан, келажакда туркий за- бон халқлари, миллатларини бир- лаштириш керакми? Албатта керак. Шундай экан, ташқи сисбатнинг учинчи йўналишини мана шу муам- мо белгилайди. Тўртинчидан, Ўзбекистоннинг ўз тараққийт қилиш модели бўлиши керак. Бу ҳозирги кунда шакллана- ётир. Ўзбек мўъжизаси рўй берса, ажаб эмас. Мен бунга ишонман. Эътимом, бу модель И. Каримов номи билан машҳур бўлар. Ташка- ринда модел қидирганлар фикрига қўшилимайман. Таърибдан ўргангиш мумкин, шундагина камроқ хатога йўл қўйилади. — Қишлоқ хўжалигини тиклаш орқали иқтисодий бұхрондан чи- қиш мумкинми? — Маълумки, Ўзбекистон шароит- да дехқон хўжалиги, чорвачилик муҳим аҳамиятга эга. Миллий даро- мад, ялли ижтимоий маҳсулотда қишлоқ хўжалигининг улуши 25 фо- зини ташкил этади. Қайта ишлаш саноатини қўшиб ҳисоблаганда бу рақам ундан ҳам ортади. Ва қўпчи- лик бозор иқтисодига ўтган мам- лакатлар таърибисидан шу нарса маълумки, иш аввало қишлоқ хўжа- лиқ соҳасидан бошланган, теъдда ўз натижасини берган ҳам. Ўзбеки- стонда ҳам шундай шароит бор. Бирок ўшбу соҳадаги қонулар жаммуаси ҳамон етарли эмас. Янги мулкчи шакллар ва хўжайинлик ҳиссини қучайтирувчи, манфаатдор- ликни оширувчи омилилар тўлиқ иш- га тушган эмас. Қолхоз ва совхоз қурилишига қарши ҳуружлар бўлиб турибди. Амалдаги қолхоз ва сов- хозларни дехқон хўжалиғи, фер- мерчилик, яқка дехқон уюшмала- рига айлантириш имкони бор. Ҳис- садорлар уюшмаси (акционерлик жамияти) шаклида амалга оширили- ши ҳам мумкин. Бу фақат қишлоқ хўжалиғига таваллуқ бўлмай, ҳалқ хўжалиғининг турли тармоқларига жорий қилиш керак. Ҳозир бир трактор ёки комбайни бир милли- он сўм атрофида сотишяпти, ўн-

лар нархи ошиб кетди. Дехқонлар бу қийинчиликларни фақат бирга- ликда енгишлари мумкин. — Бозор иқтисодийти ёрдамда ниқроздан чиқимизми аниқми! — Бозорни илоҳийлаштириш но- тўғри. Бозор — ишлаб чиқилган маҳсулотларни тақсимлаш, пул-тов- вар мувозанатини сақлаш воситаси, ҳолос. Яқин яшаш учун яқин меҳ- нат қилиш керак. Чунки бозор иқ- тисодийти шароитида яшаётган дав- латларда қийинчиликлар йўқ эмас. Бунинг босиш шуки, жуда кўп мам- лакатларда меҳнат турлари ва иқ- тисодий муносабатлар ўша давлат аҳолисининг хусусиятларидан кели- б чиқмаган. Қайси давлатда бунга эътибор берилган бўлса, натижа яқ- ши бўлаяпти: Япония, Сингапур, Тайвань, Жанубий Корея, Малазия, Маврикия ва бошқалар мисол бўла- ди. Шундай экан, Ўзбекистонни бозор иқтисодийти ниқроздан олиб чиқеда деган фикрлар ҳам бир ёқ- лама, ҳолос. Иқтисодий муносабат- лар миллий хислатлар билан уйғун- лашганина мувофиқлашга эриша- миз. Ва фақат шу йўл билангина миллат сифатида шаклланиш ва юр- тимиздан буюк инсонлар етишиб чиқиши учун шароит яратган бўла- миз. Шунинг учун ҳозирги иқтисо- дийта оид халқ «Иқтисодий ҳаёт» кодексини яратиб қерак. Токим, у ҳамма учун бир хил тушунарли бўл- син. — Ўзбекистон Республикасининг «Мулкни давлат тасарруфидан чиқар- ша ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги қонун иқтисодийта қанчада бўрилиш всаи олади! — Олий Кенгашда давлат, вилоят, район, шаҳар, маҳаллий мулк доираларини бўлиб қўядиган қонун қабул қилиш зарур. Чунки мулк ва уни хусусийлаштириш муаммоси — ҳал қилинамас экан бозор иқтисо- дийти тўғрисида гап бўлиши ҳам мумкин эмас. Ҳозирда давлат мулк халқ хўжалиғида — 88,7, саноат- да — 98,6, қишлоқ хўжалиғида — 80 фондан иборат. Яқни бозорга фақат давлат корхоналари чиқедаи ва яқка хуқморон бўлиб оладилар. Агар аҳоил шундай бўлиб қолавер- сая, яқиндан пайдо бўлаётган бир- чалар ва давлат манфаати ўртаси- да қарам-қаршлилик пайдо бўлади. Бу ҳол турли хил иқтисодий тажа- вузкорликка олиб келиши ҳамда ижтимоий портлашларга сабаб бў- лиши мумкин. Сўхбатдош: Ойбек РАҲИМ. «Ҳақ сўз» мухбири.

Биргина Тошкент вилоятида болалар ва ўспирлар бир мил- lion нафарни ташкил этади. Шундан бешдан бир қисми 15-18 ёшгача бўлганлар, 400 минг нафарни ўрта мактаблар- да, 30 мингга яқин эса техник билим юртларида таълим оладди. Ҳозирги кунда вога етмаган ўсмирларнинг 3,5 минг- га бори меҳнат билан шу- гулланмайдилар. Мана шу бир миллион ишлар ўн йилдан қу- йи жамиятининг асосий куч қудрати бўлиши оғрада айла- ниши керак. Бирок, ўтган йил- ларнинг ўзида вилоятда вога ет- маган ўсмирлар 944 жиноят со- дир эттишган. Улардан 224 на- фари ёки ҳар тўртиндан фой- дали меҳнат билан шуғуллан- майдиган бекорчилардир. 113 нафар эса қайта жиноятга қўл урган. Шу йилнинг дастлабки 4 ойи мобайнида вога етмаган ўсмирларнинг жиноят қилиши ўтган йилнинг шу даврига нис- батан 45 фоизга ошган. Бу фой- дали аҳолининг сабаблари қар- шида Ҳозир вилоят ички иш- лар бозорига вога етмаган тар- тиб бузар, бозорни ҳисобга ту- рачди. Уларнинг 231 таси бе- корчи, 228 киши ишлаш ёки ўқийдиган қатъий беш торган- лардир. Бу ўспирларнинг кулк-аётларини мунтазам назорат қилиб туриш ҳамда уларнинг ишга жойлаштирили- ша фаол ердга бериш лозим. Халқимизда «бекордан худо бозор», деган ибора бор. Ўзбекистон Республикаси вога етмаганлар ҳақидаги Нико- нунинг 13-моддасига асосан бундай ишларни ишга жойла- штириш масаласи маҳаллий ҳо- қимиятларнинг вога етмаганлар иши билан шуғулланувчи ко- миссияларга ююлганлиги. Маъ- кури комиссиялар тарбиявий ўқув муассасалари, хизмат ва жомоат ташкилотлари билан

Амир Темурабади

Ушанда сабзалар қўйидаги шаҳарга муқтадлик баҳори энди кириб келаятган, кўл етгудек яқин Ҳисор тизмаларининг бағрида қорлар қиш уйқисиде эди. Тошкентдан 507 рейс бўйича учган ҳаво лайнери соҳибқирон таваллуд тоғдан муборак заманидаги тайёроғида қўйида, қўйи чқиш тарафдан эсаётган шабада баданини жунжиктира-да, бироқ серёғин, икки қўлларининг шу кўнларни кўтирилгандай чароғон ва очки, жануб офтоби чилла захмини энгиб, сахнийлик билан нур сочиб турибди. Гарчи бизга пешвоз чиққан мезонлар меҳмонларнинг озчилигидан бир оз кўнгиллари Амир Темурабади билан кўн билан муносабати билан ўзига хос мўъжаз академия» таъриф буюрган эди. Албатта, жамоатчилик бу илк марта бўлаётганини сезиб турарди. Езувчи Е. Березиков иборатлари билан айтганда «Маркс ёки Ленин туғилган кўнларни муносабати билан меҳмон кўтиб ўрганган халқ», жаҳонгир бобокалон таваллуд айёмини нишонлаш бахтига ҳам муассар бўлди. Тўғриси, бу «бахт кўтилмаганда насиб этди, шунинг учуним ўз шайоқинини тўла намоён қилмапти. Хўшбар хотираларини қозоғга тушира туриб кейинги қадимларни мушоҳада қиларкансан, ҳаёли тўзиб кетади. Хўссан, йирик олим, академик аҳмадли АСҚАРОВ билан шу мавзуда суҳбатлашгандан кейин ҳали муносабатлар тўла аниқланмаганини [яъни, муз ўрнидан бутунлай кўчмаганини] ҳис қилдим.

Аҳмадли АСҚАРОВни таънашришига зарурат бўлса, у кишини жаҳон фани доирасидаги йирик археолог-олим, республика Фанлар академиясининг академиги, академия тарих институтининг директори, халқаро ЮНЕСКО ташкилоти «Илм йўли» экспедициясининг илмий раҳбари ва бош маслаҳатчиси эканлигининг эслатиб ўтмоқчиман. Академик А. АСҚАРОВ республика халқ депутати ва Олий Кенгаш қўмиталари бирининг раиси ҳамдир. Олим шахсий даража ва кўплаб ташвишларини бир чегга йиғиштириб, Шахрисабздаги маъракада қатнашишга имкон топди, барча тадбирларнинг бошида турди. Мусохаба ўша таассуротларни эслашдан бошланди.

А. АСҚАРОВ: — Шахрисабз учрашувлари — катта ишонч бўлганлиги. Биз 1996 йил, яъни соҳибқирон Амир Темурабади келганига 660 йил тўлиши арафасида турибмиз. Вақт шамол каби бир зумда ўтиб кетади, бироқ бизнинг зиммасига улкан тоғлар заворидек юк ортган: Турон фарзанди Темурабади ҳақидаги уйдирмаларни фож қилиш, унинг тўғрисидаги ҳолис, тарихий ҳақиқатга мос гапни жаҳон афкор оmmasига (биринчи навбатда — ўз халқимизга) айтиш, шундан кейин барча тўхматлардан фориғ бўлиш фарзандлик бурчимиздир. Муҳдат — нисбатан қисқа, юмушлар эса кўп. Демак, фурсатни қўлдан бермаслик керак.

Шахрисабзда ўтказилган илмий анжуман ҳам ана шу тадбир доирасида ташкил қилинган, унинг дебачаси эди (негадир, матбуот чинчиларида шу нарса татқиқламади). Шаҳар ҳокими, Ф. Ҳотамов ҳузуринга келди, анжуман йўналиши ва мавзусини бамаслаҳат ҳал қилди. Уларнинг бу сўз-ҳаракатини табриқлаш лозим, бироқ унинг тўғрисида бутун республика, ҳатто Маворуннахрни қўлаб олмапти. Негаки, ана татқиқламан, қилиниши керак бўлган шунинг қўлами ниҳоятда кенг, унга бутун илмий, ижодий жамоатчилик қувватларини сафарбар қилиш, улкан ҳудуд (Темурабади чегаралари)га ёйиш лозим.

МУХБИР: — Илк қадимлар, дастлабки натижалар кишида умид уйғотади. Инсон табиятан ўз кўнгили истакларини қондириш учун қандайдир илоҳийликка, ҳатто, мавҳумликка талпиниб яшар экан. Мен ўз ватандошларимда шундай талпиниш Амир Темурабади шахсиятига нисбатан жуда кучли эканлига қайта-қайта ишонмаман. Бунинг жуда содда инсоний ҳисга менағаш мумкин. Олайлиқ, чангаган, ташна одамнинг энг биринчи истаги — бир пиёла сув. У ўша мавҳумликка илтико қилиб сўрайди: «Бир пиёла сув бўлсайди...» Ул зотини билганлар (маърифатчилардан бундан йироқ) турмушда турли ноҳақликлар, тенгсизликларга дуч келганда, ўша илоҳий кучга ёлбориб «Амир Темурабади» дея сўраса ажаб эмас. Шундай бўлган, уни халқ хотирасидан меросхўр авлод маънавий хазинасидан ўчириб ташлаш мумкин эмас. Халқимизнинг Темурабаддан кейинги сурули кечмиши ягона ҳақиқат излаш йўлидаги жангу

ҚОРАЧИҚҚА ЖОЙЛАШАР ҚУЁШ

жадалларга ўхшайдики, олис уфқда бир ёруғ юлдуз нур сочиб турганини, уни кўлдан кўравермаганларнинг тасаввур қиласан. Бугун «Бир туғ остида биршайлик» (уни дастлаб қўйиш оғига чиққан ярим ёввойи одамлар топган

олий иморатига қўйилса, Бобомоннинг ободончилик ишларига ишорани ифода қилади. Амир Темурабади билан камияда шаҳар (масалан, Темурабади шаҳри) ёки район аталishi мангига тўғри бўлади.

Хуллас, ҳамма ишлар буюк ватандошимиз шахсиятига мос тушмоғи шарт. Темурабади, Искандар ёки Наполеондан катта фарқ қилмаган даҳо, у дунёдан энгилмай, голиб кетган. Улкан сулолага асос солган ягона жаҳонгир. Буюк шахсларнинг тарих саҳнасига келиши тараққийоти юз йиллар олдинга силжитиш юборади. Амир Темурабадининг келажакни кўз ўнгига келтириб ўрта Осиёда яшовчи барча қавмларни бирлаштириб, деҳқончилик, чорвачилик, хуварманчилик хўжалиқларини ривожлантишга кенг имкониятлар яратди. У дунёқарада ўта диндор ҳам, ўта даҳрий ҳам бўлмаган, доим олдин халқдан ақралмаган. Табиатан эса байналмилалч бўлиб, одамларни миллатига қараб эмас, халқолиғи, ботирлиғи каби фазилатларига кўра қадрлаган. Энди Жаҳонгир Темурабади «хат танмасди»

ган. Уруш бошламасдан олдин уч марта ўз ниёти ҳақида турли йўллар билан рақибига хабар берган. Дастлаб совға-саломлар билан «меннинг тасарруфимга ўт, ўлим бўл» мазмундаги хат юборган. Агар ижобий жавоб келса, мамлакатни бошқариш, уни мудофиа қилишга маблағ кераклигини эслатиб, бож тўлаб туриниши талаб қилган. Агар таълифи рад этилса, «кечирим сўра» деб мактуб жўнатган. Бунга ҳам жавоб келмас, учинчи — уруш эълон қилганлиги ҳақидаги хатни юборган...

МУХБИР: — Бундай ҳикоялар жуда мароқли, ҳар сафар улардан эшитганда ёки янги маълумотларни ўқиб қолганда олмоснинг навбатдаги қиррасини кашф қилгандай бўламиз. Афсуски, биз ана шундай хазинадан тўла баҳраманд эмасмиз, ҳатто бу соҳадаги маълумотини океан ортидаги маърифатли америкаликдан ҳам кам. Ҳайрат, анча кечкиб бўлса-да, шу йўлга кирдик. Олдий фуқароларга, жумладан менга ҳам юракори доираларда, илмий даврларда бу масалага муносабат аниқ эмас. Нима бўлганда

қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

ҳам ташаббусни бошдан қўла олиш керакка ўхшайди. Яхши амаллар бошланди, таъбирнақой, бироқ халқда «нош қўяман деб кўз чикаради» деган нақл бор. Темурабади темурийлар мавназуси Шахрисабзда эрталари салтанат хавфсизлигини таъминлаш афкоридаги воқеалардан хабардор бўлиб турган, яъни рақибда ва кўнрақибда катта аҳамият берган. Бунинг олдий подшоҳ шартини, деб билган. Бошқа юртларга зуравонлик билан бостириб бораверма-

Она байрамимиз

ОМОН БУЛСА ОДИС

АХБОРОТ АГЕНТЛИКЛАРИ ХАБАРЛАРИДАН

РАЖИВ ГАНДИ «ТИРИЛДИ»
Бир йил муқаддам газидаларнинг суиқасди натижасида ҳалок бўлган Ражив Ганди ҳақида ҳужжатли фильм яратилганлиги деярлик атолади ҳамда атоқли арбобнинг олдона ҳалқаро ва миллий ҳуқуқни таъминлашга қўшган ҳиссасини таърифлайди. Эҳсан Р. Гандий «тириштирилди».

Фильм Ражив Ганди туғилган 20 август кунини экранга чиқарилиши керак.

МИЛЛАРДЕРНИНГ АҲДИ
Техаслик миллиардер Росс Перо муқтақил номзод сифатида президентлик учун кураш бошлаганини расмий равишда эълон қилмоқчи.

Сешанба кунини ўзи ташкил этган «Перо сингез» компьютер корпорацияси директорлар кенгаши раиси лавозимдан истеъфого чиқишини билдириди. Хозирнинг эътибори Перо мамлакатнинг барча 50 та штатида президент сайловида сайлов бюллетенига киритилиши учун зарур имзоларни тўлаш кампаниясини олиб бормоқда.

АЛПНИСТ ҒОЙИБ БЎЛДИ
Дунёда энг яхши альпинист аёл ҳисобланган поляк Ванда Руткевич бундан икки ҳафтага олдин Непалда ғойиб бўлди.

Уни тирик топишга деярли умид қолмади. Непал туризм вазири хабар қилишича, 49 лшар фото суратчи ва ёзувчи Ванда Руткевич сунгги марта 12 май кунини баландлиги жиҳатидан дунёда учинчи ўринда турадиган Канченжунги чўққисини ёнида қурилган лагерда кўришган. Қоронги тушган пайтда у 8586 метр баландлигидаги чўққидан 300 метргача масофада бўлган.

МАКТУБЛАР КИМОШДИ САВДОСИ
Ҳозир АҚШда Ли Харви Освальдининг дастхати у Удирган президент Жон Кеннеди ўз қўли билан ёзган хатдан ҳам қимматроқ бўлиб қолди.

Ҳар ҳолда Бруклиндаги ишбилармон Герман Давид бунга ишонади. У Ли Харви Освальд онасига ва биродарига юборган 8 та мактуб ва иккита очик хатни сотиш учун кимোধи савдоси ташкилотчисидир. Давид гайритабиий «моллар»ни сотишдан юз миң доллар фойда қилишни мўлжалламақда.

КОМПЬЮТЕР БИЛАН РОМАН
Қарилк ишга тўсқинлик қила олмайди. Бунинг Хитойнинг Сичуан вилоятида яшайдиган 77 ёшли Шарма Шити исботлаб берди. У икки йил муқаддам компьютер сотиб олди ва унинг ёрдамида «момақалдиқроқ маъбудаси ҳақида ривоятлар» романини ёзди. Роман 600 миң иероглифдан иборат.

ЧЕКУВЧИЛАР ЎҚИМАСИ
Чекувчиларнинг ҳар ўқитасидан бири бевақт оламдан ўтади. Британия онкология тадқиқотчи жағмараси билан жаҳон соғлиғини сақлаш ташкилини мутахассисларнинг ачирнарли хулосаси ана шундай.

Улар тадқиқот чоғида икки миллиондан ортиқ одамнинг сичат-саломатлигига доир маълумотлардан фойдаландилар.

Олимларнинг фикрича, 1995 йилга бориб кашандаландан ҳар йили 15 миң британялик, бутун дунёда эса 2,1 миллион киши ҳалок бўлади. Кашанда эркак ўз умрини 20 йил, аёл эса ундан ҳам кўпроқ қисқартиради.

ПОРАГА КАМДАН-КАМ УЧАДИ
Европада данияликлар энг беватриб одамлар ҳисобланадилар. Бошқа европалликларга нисбатан улар солиқларни вақтида тўлайдилар. Автоматинларда тезлигини бошқаларга нисбатан камдан-кам оширадилар ва порога ҳам камдан-кам учадилар.

Тадқиқотларга қараганда, Францияда товланмачилар ва алдамчилар кўп, аҳолиси шахслар эса Швецияда кўпроқ. Маънавий қадриятларга ҳурмат билан муносабатда келганда, тадқиқот ўтказилган 13 мамлакат орасида немислар бу борада атиги тўққизинчи ўринда турадилар.

РАҲБАРЛАР ҲАМ ЙИҒЛАЙДИ
«Бойлар ҳам йиғилади» — бу фильм бонс Черкас вилоятининг жамоа хўжалиқларида нш суръати пасайди.

Вологда вилоятида эса экни-текин ишлари сустлашиб қолган. Бу аҳолида бора-бора раҳбарлар ҳам йиғлаши турган гап. 300 серияли бу фильм эса Марианнанинг Луис Албертога турмушта чиқиши билан тугайди.

ДЕМОКРАТ АЙҒОҚЧИ
Литваннинг собик бosh вазири депутат Казимера Прунскенининг ДХҚ (КГБ) билан алоқаларини текширатган парламент комиссияси унинг ишини Олий судга топширди.

Литва учун дастлаб анча ишлар қилган бу аёл собик СССРнинг ДХҚ билан олди-берди қилганлигида айбланмоқда.

ЯПОНЛАРИН ҚУВИБ ЎТМОҚДА
Пулининг қадрсизлигини кетидан зўрға улғуратган Москва нарх-наво даражаси жиҳатидан Нью-Йорк, Париж ва Лондондан ўзиб кетди.

Бр юзидати қимматчилик маркази ҳали ҳам Токиода. Бу ердан нарх-наво даражаси 174 ни ташкил этади. Япониянинг Осака шаҳри (162) иккинчи ўринда туради. Сунгра Триполи, Стокгольм, Либревиль (Габон), Бразавиль (Конго), Осло, Тайбэй, Дунгар, Абжиан ер курасининг қимматчилик ҳўим сунган 10 та шаҳри қисорланди.

ЎН ЙИЛДАН СўНГ
1983 йилдан бунинг Суданда давом этаётган фуқаро уруши мамлакатни хонавайрон қилди. Сешанба кунини Нигерия федерациясининг пойтахти Абужада Суданда сулҳга эришишга бағишланган музоара бошланди. Музокарада Судан ҳукуматининг ва унга қарши турган, ҳозир эса бир-бири билан мухолифлик қилаётган оппозицияни кучлар фракциялари — Судан халқ озодлик армияси ва Судан халқ озодлик ҳаракатининг вакиллари қатнашмоқдалар.

МИЛЛИОНЛАБ КИШИ ОЧ ҚОЛМАСИ
БМТ Бош қотиби Бутрос Бутрос Гали халқаро ҳамжамиятга мунозаат этиб, Африка жаҳубидаги мамлакатларга зудлик билан озиқ-овқат ердами юборишга чақирди.

СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ПОСВОНЛИГИДА

СОҒЛИҚ УЧУН ПУЛНИ АЯШМАЙДИ

Сирдарё нурхонасининг дирекцияси тиббий муассаси учун ултраовуш асбоблар сотиб олишга 350 миң сўм ажратди. Энергетикларга тиббий хизмат кўрсатиш мунтазам таъминлаштирилмоқда. Хўссан яқин вақтдан бунинг Бекобод урологлари тузилган шартнома асосида нурхона ходимларини муолажа қила бошладилар.

ГРЭС дирекцияси ҳам, касабая уюшмаси комитети ҳам катта жамоа аъзоларининг саломатлиғи ва дам олиши тўғрисида яхши гавҳўрлик қилапти. «Хавотого» санаторий-профилакторийсида ўтган йил 400 ходим, шу йилнинг дастлабки ойларида эса 60 юшдан дам олди. Йўллана нархи бир ярим миң сўм туршишга қарамай, дам олувчи атиги 120 сўм тўлайди. Касаба уюшмаси комитети дам олиш уйларига, туристик сайёҳатларга ва пионер лагерларига йўлланмалар қийматини тўлаш учун ҳар йили 55 миң сўм сарфламақда.

Бу йил ҳам ишлаб чиқариш, ҳам истиқомат жойида нурхона ходимларига тиббий хизмат кўрсатишини ривожлантиришга 260 миң сўм сарфланади.

Энергетикларнинг Ширин шаҳрида одамлар саломатлигини тиклаш учун, уларнинг яхши дам олишлари учун футбол майдони, волейбол ва баскетбол майдончалари, теннис спорт майдонлари бўлган комплекс курялган. Жисмоний тайёргарлик зами ва сауна ҳам қурилмоқда. Бу ердан қайқилар базаси ширинликларнинг фахри ҳисобланади.

(ЎЗА мухбири).

А. С. Пуштин номидagi Самарқанд вилоят кутубхонасида ўлкашунослик бўлими китобхоналарга ўзининг қизиқарли китоблари билан хизмат қилар экан, турли мавзуларда кўргазмалар ҳам ташкил қилиб туради. Масалан, «Буюк ишак йўли» мавзусидаги кўргазма бу даргоҳга таъриф буюратган китобларда катта таассурот қолдиримоқда.

СҲРАТДА: (чапдан) ўлкашунослик бўлими мудириси Сайёра Салахова, кутубхоначи Азиза Кулизода.

Ғ. АЛИЕВ суратга олган.

ҚИСҚА САТРЛАР

КАСАЛЛИҚДАН АСРАЙДИ

Самарқанд кишлоқ хўжалиқ илмгоҳининг олимлари яратган эмлик қорамолларнинг зотилжам билан касалланишини камайтиришга ердан беради. Тадқиқотлар ердан кўрсатишича, янги қимёвий дори ҳайвонларни йил давомида шу касалликка чалинишидан тўла ҳимоя қилади.

Илмгоҳ олимлари қорамолларнинг бурчеллеса деган хавфли касаллиғини қарши курашда юқори самара берадиган эмликнинг тўртта турини ҳам тайёрладилар.

ПОЛ УЧУН ҚОПЛАМА

Тошкент давлат техника дорилфунуни мутахассислари тайёрлаган мода билан қопланган полларга ҳеч қандай шикаст етмайди. Яхлит бетон поллар устини қоплаш учун мўлкалланган янги ҳимоя қопламаси ўрта бардошлилиги билан фараз қилади.

ХУШХАБАРЛАР ЖАҲОН ИҚТИСОДЧИЛАРИ МАСЛАҲАТЛАШУВИ

МОЛИЯ институти билан иқтисод университети биргаликда уюштирилган анжуманда Мустақил Давлатлар Ҳамдустлигида бозор иқтисоди шароитида халқаро бухгалтерлик стандартини қўллаш, шу соҳа бўйича молия фаолиятини назорат қилувчи мутахассислар таъйинлаш сингаги муаммолар муҳокама қилинди. Ингилизида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бухгалтерлик ҳисоби ва халқаро стандартлар бўлимининг ишчи гуруҳи вакиллари, АҚШ, Россия, Буюк Британия ва бошқа хоржий давлатлардан келган олимлар, мутахассислар иштирок этишадиган.

«УСТО» ИШИ МАЪҚУЛ

ЎЗБЕКИСТОН — Америка қўшма корхонасида «Усто» бирлашмаси усталари тайёрлаган маҳсулотларнинг кўргазма савдоси очилди. Экспозициядан Ўзбекистон вилоятларида яшаб, фаолият кўрсатган халқ хунармандларининг юздан зиёд намуналари асарлари ўрин олган. Унутилиб кетмаган миннатор, зардулик, заргарлик, миллий пичоқчилик, нақш ва ўймакорлик асарлари Риштон, Хоразм кулларининг ишлари томошабинлар эътиборини тортапти. Ҳатто айрим асарларга харидорлар чиқаяпти. Хоржий сайёҳлар намуналардан сотиб олишга тайёр эканликларини айтишди.

ҚИСҚА УЧРАШУВДАН УЗУН ЛЕНТА

ХУҲҲАТЛИ кино устаси Малик Қасимов яқинда Тошкентда бўлиб ўтган Мустақил Давлатлар Ҳамдустлиги мамлакатлари раҳбарлари учрашуви ҳақида хужжатли фильм яратиб, киришти. Мутахассисларнинг таъкидлашича, МДҲ тарихига энг қисқа бўлиб кирган бу учрашув ҳақидаги лента, кинорежиссёр олган юзлаб фильмлар орасида энг узоқ томоша қиладигани буларкан.

ФАВҚУЛОДДА ЁРДАМ

ЎЗБЕКИСТОН соғлиқни сақлаш вазирлигида фавқулодда ҳодисалар рўй берганда тез тиббий ёрдам кўрсатиш хизматини таъминлаш қўшма кўрсаткичи йиғилиши иш бошлади. Анжуманда иштирок этган хоржий шифокорлар, мутахассислар билан табиий офат шароитида бир неча жараҳатланган одамларга илк ёрдам кўрсатиш сифатини яқинлаш, кадрлар тайёрлаш масалалари муҳокама қилинди. Тажриба алмашилди.

Исмаилов Т. ШОШЕВ.

«ХАЛҚ СЎЗИ» АРАЛАШГАН...

«КУЛОК ЧЎЗДИ»

(1992 йил, 12 апрель)

«Халқ сўзи» рўномасида босилган юқоридаги сарлавҳали мақола Тошкент вилояти электр алоқа ишлаб-чиқариш корхонаси кенгашининг йиғилишида кўриб чиқилди. Унда келтирилган далиллар тасдиқланди. Камчиликларини бартараф этиш юзасидан амалий чоралар ишлаб чиқилди.

Р. ВАЛИЕВ, «Узтелефоно» концерни раис.

Халқ хунармандчилиги

Ривоят қилинарча, Искандар Зулқарнайф узоқ ҳарбий сафарга чиққанда юкмули касаллик тарқалиб, оддий аскарлар қирилиб бошлади. Шунда уларга ҳам кучли-кучли таомлар тайёрлаб бериш тўғрисида фармон чиқарилибди. Аммо, барибир, лашкарбошилар соғ-омон қолиб, оддий аскарлар қирилаверибди. Кейинчалик аниқланса, лашкарбошилар мис қозона ва мис қошиқ, оддий аскарлар эса ёғоч қоза ва ёғоч қошиқ ишлатишар экан.

Мис инсон учун зарарли бўлган турли микробларни йўқотиш хусусиятига эга эканлиги учун лашкарбошилар соғ-омон қолган экан. Шундан кейин Искандар Зулқарнайф ҳамма ҳарбийларини мисдан тайёрланган идишлар билан таъминлаш тўғрисида буйруқ берибди. Бу ривоятда жуда катта ҳақиқат бор. Демакки, қадимий ўзбек хонадонларида бекорга мисдан ясалган жуда кўп идишлар: мис қўза, мис офтоба (обаста), мис лаган, мис қоза ва бошқа талай уй-рўзгор анжомлари ишлатилмаган экан. Бунга сабаб фақат мис қозиб чиқаришнинг осонлиги эмас, аксинча, унинг соғлиқ учун ҳам фойдали эканлиги.

Мисгарлик қадим Туроннинг энг кўҳна вилоятларидан — Бухорода нияҳқатда тарқайишга эришган. Бу ўлкада мисгарликдан ташқари, заргарлик, ганчкорлик, ёғоч ўймакорлиги, куллолик, те-

мирчилик, тўқувчилик, қандоқчилик, дурадгорлик каби жуда кўп халқ хунарлари тарихан ривожланган, жаҳонга кўз-кўз қўйилган соҳаларга кўрашадиган. Аммо ана шундай бой тарихий тажрибага эга бўлган халқ хунармандчилиги шубҳасиз, қўриб қўйилган, қўриб қўйилган, қўриб қўйилган.

МИС КОСАНИНГ СИРИ

роларнинг азуғумкор сифати оқибатида 20-йилларнинг ўзидеёқ оёқ ости этилиб, хунармандчилик билан шуғулланганлар хусусий мулк эгаси сифатида ноҳақ қўлоқ қилинди. йўқотилди, асарлар давомида бир тизимга келган халқ хунармандчилигининг ишлаб чиқариш ускунаси батамом издан чиқарилди. Хоёр бир жувовахона, тегиримон, хон тўқийдиган дўқонлар қурдик, деб мақтанганимиз.

Ҳолбуки, буларнинг ҳаммаси 70 йил муқаддам эскилик сарғити сифатида бузиб ташланган. Яқинда Бухоро вилояти, ланганки, кўриб қўйилган, кўзнинг қувонади. Ҳатто қичит сувлар учун ишлатиладиган анжомча — чилочбинни шу қадар нафис, намолни дид билан безаган, геометрик ҳисобларни беҳад аниқлик билан металлга ўйган халқнинг қандай қилиб саводсиз, дидсиз, билимсиз деб аташ мумкин, ахир?!

Мана, энди халқ хунармандчилигини ривожлантириш учун кенг йўл очилмоқда, соҳан тараққий этириш учун тегишли юзулар қабул қилинди, аммо биз оруз қилган, ота-боболаримиз асарлар мубойида сайқал берган хунармандчилиги ўша ҳолида қайта тиклаш, минг афсуски, жузга қийин. Узоқ йиллар

ЭЪЛОНЛАР

«ЖИЗЗАХШАРТНОМАСАВДО»
ХУЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ САВДО-ВОСИТАЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ФИРМАСИ ЭРКИН САВДОГА ҚУЙИДАГИ МОЛЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

Товарнинг номи	Улчов бирлиги	миқдори	донсанинг нархи
1. Медицина докиси (эни 90 см.)	минг метр	4920	9—50
2. Оқ халатлар	дона	660	72—00
3. Мато	минг метр	340	36—40
4. Турли автолампарлар	дона	575	3—00
5. Акустик плиткалар	м ²	1460	19—00
6. 50x50 ҳажмдаги ДСП тахтаси	м ²	4300	40—00
7. Бўёқ	кг	450	1—50
8. НЦ бўёғи	кг	975	10—00
9. Бўёқ чўткаси	дона	1000	3—50
10. Резина каллишлар	жуфт	785	52—00
11. Газ апарати	дона	100	380—00
12. РАС радиаторлари	дона	152	386—00
13. Жень-шень дамламаси (Хитой)	дона	5000	250—00
14. Мактаб сумкаси	дона	400	38—00
15. Ишчлар қўлқопи	жуфт	2544	10—00
16. Тери (винилис)	м ²	900	22—55
17. Янги йил арчасига ўйинчоқ	дона	196	15—00
18. Безакли тошойна	дона	10	380—00
18. Қор бобо	дона	56	24—00

Бундан ташқари фирма чит, бўз, сатин каби газламалар ҳамда асбомент шифери, ДСП, мебелларга мол айти бошлаган йўли билан 4—5 типдаги 2 сорт пахта тоаларини сотиб олади. Товарлар фирманинг омборларида сақланмоқда.

Савдо масалаларидаги бошқа таклифларни ҳам қабул қиламиз.

МЕХНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ БИРИНЧИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ ДАВОЛАШ ВА СТОМАТОЛОГИЯ ИХТИСОСЛИГИ БУЙИЧА 1992—1993 ЙИЛ УЧУН

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Институтга Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ва Ўзбекистон ҳудудида яшовчи чет эл фуқаролари қабул қилинадилар. Ўқиб ўзбек ва рус тилларида олиб борилди. Ўқибга кирувчилар қўйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар:

- Химия — ёзма
- Биология — ёзма
- Ўзбек ёки рус тили — диктант
- Мақтабни олтин (кумуш) медал билан, ўрта тиббиёт билан юртинги имтиёзли диплом билан битирган абитуриентлар учун белгиланган фан — химия.
- Қабул кириш имтиҳонларида тўпаланган баллар бўйича умумий танлов асосида ўтказилади.
- Аризалар 25 июндан 31 июлгача қабул қилинади.
- Кириш имтиҳонлари 1 августдан 15 августгача ўтказилади. Институтга қабул қилиш 22 августгача амалга оширилади.
- Олий ўқув юртига кирувчилар ариза билан бирга ўрта ёки олий маълумоти ҳақидаги хужжатнинг асли, 086-У шаклидаги тиббиёт маълумотномаси ва 3x4 см катталикдаги 6 дона фотосурат топширадилар.
- Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқаси ҳақидаги хужжат шахсан кўрсатилади.
- Институт манзилоти: 700047 Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 103-уй.

ҚАБУЛ ҲАЙЪАТИ.

ЯККА ТАРТИБДА УЙ-ЖОЙ ҚУРУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

Қўқон шаҳридаги «Тадбиркор» кичик корхонаси фақат мустақил республикамиз аҳолиси учун қўйидаги иситиш мосламаларини кенг қўламда ишлаб чиқармоқда:

1. Табиий газ ва қаттиқ ёқилғанда ишлайдиган иситиш қозонлари. Қуввати — 400 м. кв. бўлган хонадон учун.
2. Шахсий ҳаммомлар учун сув иситиш идишлари (титан).
3. Шахсий ҳаммомлар учун буғ ҳосил қилувчи мослама (сауна).
4. Хонадонларни иситиш тармоқлари (регистрлар).

Ушбу мосламаларни харид қилмоқчи бўлган савдо муассасалари, қурилиш ташкилотлари ва фуқаролар қўйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин: Фарғона вилояти, Қўқон шаҳри, Тошкент кўчаси, 1-уй. Индекс 713009.

Турон ТУҶИЧЕВ, ЎзАнинг Тошкент Республикасидаги муҳбири.

Наманган вилоятидаги «Электротерм» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси яқин анбана бошлади. Бундан буён кимки, шу корхонада узоқ ишлаб нафақа чиқса, катта пул муқофоти ҳамда меҳнат фаолиятига қараб қўшимча нафақа бериш жорий қилинди. Бундан ҳамма хурсанд. СУРАТДА: мукофотлаш маросими. А. ҚОВТУН олган сурат.

АГАР ДЕПУТАТ БЎЛСАН....

(АЙРИМ САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРЛАРИГА ПАРОДИЯ)

...Сиз сайловчиларга ваъда берганимиз, мен депутат бўлсам бу беш йилликда мисли кўрилмаган тараққиб бўлади. Бунга пахтанинг нархини ошириб, килограммининг 80 сўмга етказиб билан эришилди. Ҳаётимизда ҳақ бўлмаган муаммо қолмайди. Турмуш фаровонлиги бекиёс юксалиши таъин. Аҳоли жон бошига сут, гўшт етиштиришда жаҳонда биринчи ўринга чиқамиз. Бўржон кўй, буёқлар чивини кувиб юради. Чунки гўшт се robinгидан улар сўйилмайди. Ҳар қайси оилга ойига 50-60 килограмдан улар гўшт берилди. Уни вақтида олмаганлар жазоланди. Итлар мол гўшти эмас, сарвалат қолбаса

ейди. Консерва гўшти еганлар гадой ҳисобланиб, эларо кулгача қолади. Бозорга бир харидор кирса қосбослар ўртасида талаш-талаш бўлмаса мен қафия.

Қанд, шаккар, шоколаднинг ҳамма тури тўлиб-тошиб ётади. Совун бепул берилди. Ҳатто микларимиз ҳам йўқ деганда кумушдан бўлади. Сизга ёлгон, менга чин, уст-бошинг хоҳлаган турини жабрдийда киясанлар. Қозон ҳам, чўмич ҳам мой устиде. Қўллар тўқим-сончилик тўфайли маошлардан аоз кечади. Ногиронларга олтин тишлар бекорга қўйилди. Машинлар кредитга берилди. Бензин бепул уй навайти бир ойда келади. Пора деган сўз лугатларимиздан чиқариб ташланди. Билим юртлари, ҳатто

МЕНИНГ ТАКЛИФЛАРИМ:
1. Жиноятчилик, айниқса одам ўлдириб, автоавария, ноқуслуга тўғрисида, ўрғилди (улар қасддан қилингани, билмасданми, аҳамияти йўқ. Чунки бу тамгаларнинг қайси ҳолда қайси бирининг қўйилиши, қилма боғлиқлиги ҳамага ёни) ҳолатларининг фақат марказдаги олимлар ёки мутахассислар билан эмас, жойлардаги қонунчилик билан шуғулланувчилар, маҳаллий раҳбарлар, жамоатчилик иштирокида кенг таҳлил этиш, унинг келтирилган иқтисодий ва маънавий зарарларини қўламини белгилаш;

2. Жиноятчиликнинг олдинги шакли учун судлик билан қонунларга ўзгартиришлар киритиш. Бу ҳақидаги лойиҳаларини умум-халқ муҳокамасига қўйиш.

3. Жазолашда халқимизнинг тарихий анъаналарини, шариат таърих-қондаларини асос қилиб олиш, қотилга ўлим жазоси, ўғирлик ва бошқа жиноятлар учун тан жазоси ёки сазойи беришни кескин қўллаш зарур.

Булар мен каби жабрдийдалар фикри эмас. Чунки, аксарият одамлар эндиликда бўрон сингари ёприлиб келадиган жиноятчиликнинг олдинги ҳолида, эриги қонулар ва маъмурий органлар кучи билан оқиб бўлмаслиги ҳақида алаҳқадан бир хулосага келишган. Бунинг тўғри тушунимоқ зарур.

Раҳим МАҚСУДОВ.

ЯНГИЛИКЛАР

Республика Вазирлар маҳкамасининг қарорига мувофиқ Тошкентнинг политехника йилгоҳи техника дорилфунунига айлантирилди. Унда социология, муҳандислик психологияси, менежмент, маркетинг соҳалари бўйича мутахассислар таъйинлаш мақсадида махсус кафедралари ташкил этилади. Республика миқтақаларида дорилфунунинг филиаллари очилди. Энди Ҳиндистон, Бангладеш, Лаос, Сурия ва бошқа мамлакатлардан талабалар қабул қилиш ҳам қўлаёди.

Икки республика Маданият вазирлигининг қарорига мувофиқ Душанбеда Эстония маданият маркази, Таллинда эса Тоник маданият маркази очилди. Маданият ва дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш уларнинг асосий вазифаси бўлади. Эстония маданият ходимлари Тошкент республикаси музейлари, клублари, кутубхоналари моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қўмаклашадилар.

Қўрғонтепа вилояти ижroiя комитети билан Туркиянинг «Идил» тижорат-қурилиш фирмаси ёғ-мўроқ комбинати қуриш тўғрисида шартнома имзоландилар. Корхона вилоят марказида қад кўтарилди. Қурилиш Туркия кредити маблағи билан таъминланади. Унинг лойиҳасини ҳам туркияликлар тайёрлаган. «Идил» фирмаси, шунингдек комбинат учун мутахассислар тайёрлашга қўмаклашадилар.

Турон ТУҶИЧЕВ, ЎзАнинг Тошкент Республикасидаги муҳбири.

ХАЛҚ СЎЗИ

НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР: маълумот учун 33-07-48; эълонлар бўлими 32-09-25. Индекс: 64608. Буюртма Г-86.

МУАССИСЛАР:

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Анвар ЖУРАБОВ.
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсирғам БОЛИЕВ (масъул қотиб), «Халқ сўзи», Салоҳиддин МУҲИДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қўлаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СЎИОН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧНИЙ (масъул қотиб, «Народное слово»), Мухтарова УЛУГОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Рамис ФАҲОДИЙ, Шавкат ЯХЕЕВ, Пирнақул КОДИРОВ, Саидхорр ФУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:

700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.
● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.